

INFORMACJA

**Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
w 2019r.**

Realizując cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjętego Uchwałą Nr IV/26/19 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 stycznia 2019r., w 2019 roku były podejmowane działania w obszarach:

1. Zapewnienia dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz ofiar przemocy domowej.
2. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
3. Wspierania alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i rodziny oraz promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia.
4. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja tego programu opierała się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu;
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- Komisarzatu Policji w Orzyszu;
- Szkół;
- Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Piszcu;
- Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku;
- Mazurskiego Centrum Zdrowia Szpital Powiatowy w Węgorzewie;
- Punktu Konsultacyjnego w Orzyszu;
- Placówki Wsparcia Dziennego pn. Środowiskowa Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Orzyszu;
- Świetlicy Środowiskowej „Kajak” pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Orzyszu.

I. Finansowanie i prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkomanii i ich rodzin oraz przemocy domowej przy ul. Wojska Polskiego 5 w Orzyszu

Rodziny borykające się z problemem uzależnienia lub przemocy w rodzinie mogły otrzymać wsparcie w działającym od wielu lat Punkcie Konsultacyjnym w Orzyszu. Mieszkańców Gminy Orzysz przyjmował specjalista terapii uzależnień, psycholog i referent prawny. W 2019 roku w/w osoby mogły korzystać z pomocy w następujących dniach i godzinach:

- 1) psycholog - w każdy poniedziałek w godz. 14⁰⁰ - 18⁰⁰ ;
- 2) specjalista terapii uzależnień - w każdy czwartek w godz. 13⁰⁰ - 17⁰⁰ ;
- 3) referent prawny w każdy - piątek w godz. 15⁰⁰ - 18⁰⁰ .

Zakres pracy zatrudnionych tam osób obejmował:

- udzielanie klientom rzetelnych, fachowych informacji na temat choroby alkoholowej, możliwościach i formach terapii, w tym także motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego;
- udzielanie wsparcia i pomocy terapeutycznej osobom żyjącym z osobami uzależnionymi od alkoholu;
- udzielanie niezbędnej wiedzy i informacji na temat przemocy domowej;

- udzielanie porad prawnych oraz pomocy w formułowaniu pism urzędowych ofiarom przemocy;
- pomoc psychologiczna ofiarom przemocy;
- pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla dzieci i młodzieży zagrożonej od środków psychoaktywnych lub eksperymentującymi z narkotykami, środkami wziewnymi i alkoholem;
- rozmowy wspierające, pomoc w rozwiązywaniu problemów osobistych;
- konsultacje i poradnictwo dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od narkotyków;
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu w rozwiązywaniu lokalnych problemów alkoholowych.

Każdy z potrzebujących mieszkańców Gminy Orzysz indywidualnie i nieodpłatnie miał możliwość korzystania z pomocy tych osób. W omawianym roku ogółem udzielono 517 porad i konsultacji 309 klientom Punktu Konsultacyjnego w tym:

- 61 z problemem alkoholowym;
- 53 współuzależnieni oraz DDA;
- 41 doznającym przemocy w rodzinie;
- 9 stosującym przemoc w rodzinie ;
- 10 eksperymentującym bądź uzależnionym od narkotyków;
- 8 mających problem z hazardem
- 2 z zaburzeniami psychicznymi
- 84 to inni klienci (będący w sytuacjach kryzysowych, emocjonalnych).

Na wynagrodzenia wydatkowano:

- specjalista terapii uzależnień – 11.040,-zł.
- psycholog – 9.600,-zł.
- prawnik – 7.800,- zł.

II. Działania i programy profilaktyczne.

1. Funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego pn. Środowiskowa Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza dla dzieci i młodzieży przy ul. Wojska Polskiego 5 w Orzyszu.

Placówka Wsparcia Dziennego pn. Środowiskowa Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza ma charakter placówki typu opiekuńczo-wychowawczego. Opieką i wychowaniem obejmowała 41 stałych młodych podopiecznych ze szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum, z czego 30 uczestników wychowuje się lub pochodzi z środowiska zagrożonego, jakim są problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie, demoralizacja. Przeważała liczba dzieci w przedziale 11-16 lat. Świetlica funkcjonowała codziennie tj. od poniedziałku do piątku w godzinach od 13⁰⁰ do 19⁰⁰, w soboty i niedziele w godzinach 9⁰⁰ – 15⁰⁰. Realizowane były zajęcia wg stałego harmonogramu ustalonego przez kierownika i wychowawców świetlicy:

- grupa I (szkoła podstawowa)) zajęcia programowe mające na celu rozwijanie zainteresowań i umiejętności tj. zajęcia plastyczne, teatralne, taneczne, sportowo-rekreacyjne, twórcze, komputerowe, muzyczne, ogólnorozwojowe oraz turystyczne. Ponadto dzieci i młodzież otrzymywały pomoc w odrabianiu lekcji, w nauce, nadrabianie zaległości szkolnych oraz zajęcia wychowawczo-edukacyjne.
- grupa II (gimnazjum, VII i VIII klasa szkoły podstawowej oraz liceum) – zajęcia kulinarne, odrabianie lekcji, pomoc w nauce, zajęcia programowe: plastyczne teatralne, taneczne, sportowo rekreacyjne, twórcze, komputerowe muzyczne, ogólnorozwojowe dostosowane do zainteresowania młodzieży.

Jak co roku duży nacisk położono na zajęcia profilaktyczne i wychowawcze, mające na celu radzenia sobie z trudnościami, które zagrażają prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży oraz zdrowemu stylowi życia.

Realizowany był także pilotażowy program zajęć sportowych o charakterze profilaktycznym „Dzieci ulicy”, którego zadaniem jest objęcie opieką dzieci z trudnościami osobowościowymi, ciężko dostosowującymi się społecznie oraz wykluczonymi ze społeczności lokalnej.

W Placówce działała również Wielopoziomowa Drużyna Harcerska „Szare Szeregi”, licząca 12 harcerzy.

Na wydatki związane z działalnością i utrzymaniem świetlicy ogółem poniesiono koszty w wysokości 91.878,19 zł., w tym :

- 1) na wynagrodzenia wychowawców- opiekunów - 66.724,14 zł;
- 2) na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy – 13.106,76zł.
- 3) na zakup:
 - materiałów plastycznych, biurowych do pracy z dziećmi – 905,26zł.
 - wyposażenia (niszczarka, gry planszowe) – 235,99zł.
 - słodczy i żywności na uroczystości organizowane w świetlicy – 1.360,37zł.
- 4) organizacja ferii zimowych – 756,-zł.
- 6) szkolenie wychowawcy – 86,-
- 7) pokrycie kosztów utrzymania placówki w tym: c.o. energia elektryczna, opłata wody, ścieków, wywóz nieczystości stałych, zakup artykułów gospodarczych – 8.703,67zł.

2. Świetlica Środowiskowa „Kajak” przy parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Elckiej 17 w Orzyszu.

Świetlica środowiskowa „Kajak” przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa dostępna była dla dzieci i młodzieży od poniedziałku do piątku. Dzieci mogły tam spędzać czas wolny od zajęć szkolnych, rozwijać swoje talenty, uczyć się odpowiedzialności i współpracy z innymi, a także ofiarności wobec bardziej potrzebujących. W ciągu tygodnia z różnych zajęć korzystało około 80 osób w różnym wieku. Zajęcia prowadziły siostry dominikanki i osoby współpracujące. Wolontariat - młodzież z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orzyszu i Liceum oraz grupa osób dorosłych wspierała pracę w świetlicy prowadząc zajęcia, przygotowując posiłek, wykonując prace przeznaczone na sprzedaż w czasie kiermaszów świątecznych. Do wyboru były różnorodne formy spędzania czasu: zajęcia gitarowe, teatralne, plastyczne, taneczne, nauka gry w szachy i warcaby oraz „maminiec” - spotkania połączone z zajęciami dla grupy rodziców. Świetlica współpracowała z organizacjami i instytucjami: Gminą Orzysz, ZSP, Domem Kultury, MOSiR-em, MOPS-em, ŚDŚ-em w Orzyszu, Fundacją Pomóż im”, organizacją „Caritas” Diecezji Elckiej, Fundacja „Przyjaciółka”, stowarzyszeniem „Mazurskie Morze”, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji i IPN w Warszawie.

W ramach zawartego z Gminą porozumienia sfinansowany został w całości koszt centralnego ogrzewania placówki w wysokości 4.343,68zł. Dofinansowano również wieczerzę wigilijną, zakup materiałów papierniczych i plastycznych przeznaczonych do pracy z dziećmi na zajęciach w kwocie 699,21 zł.

3. Opieka psychologiczna w szkołach prowadzonych przez Gminę Orzysz.

Znaczącą część działań podejmowanych w ramach Programu stanowiła profilaktyka uniwersalna, której adresatami były dzieci uczęszczające do szkół. W szkołach, dla których Gmina Orzysz jest organem prowadzącym, pomoc i opiekę psychologiczną

dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin zagrożonych alkoholizmem i narkomanią oraz przemocą domową zapewniał psycholog. Zakres wykonywanych zadań przez zatrudnionego psychologa obejmował między innymi: indywidualne konsultacje psychologiczne z uczniami, rodzicami i nauczycielami, udzielanie wsparcia dla osób z rodzin z problemem alkoholowym, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wskazywania odpowiednich form pomocy i motywowania do działania, programy profilaktyczne. Zgodne z przedłożonym sprawozdaniem za 2019 rok zrealizowano:

1) konsultacji z nauczycielami, wychowawcami w celu określenia form pomocy i wsparcia uczniów w aktualnych trudnościach - 261

2) konsultacji indywidualnych z uczniami - 402

w tym dotyczące problemu:

- nadużywania alkoholu w rodzinie- 49
- przemocy w rodzinie - 34
- styczności z używkami- 77
- uzależnienia behawioralnego- 124
- trudności emocjonalnej, agresji ze strony uczniów - 118

3) konsultacji z rodzicami uczniów w celu rozwiązywania trudności wychowawczych i edukacyjnych ich dzieci - 241

4) konsultacji w sytuacjach kryzysowych, pomoc psychologiczna - 26

5) konsultacji z kuratorem – 2

6) zajęcia profilaktyczne - 6

W podziale na poszczególne szkoły, ilość udzielonych porad i konsultacji przedstawia się następująco:

- ZSP w Orzyszu – 727;

- ZSP w Dąbrówce – 117;

- ZSP w Okartowie – 94.

Na wynagrodzenia psychologa wydatkowano kwotę 35.220,- zł.

III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii

W maju ubr. został ogłoszony otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego pn: „Profilaktyka uzależnień i patologii społecznych”.

Zadanie obejmowało:

- organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych; bezpieczeństwa i ratownictwa wodnego oraz rekreacji z promocją zdrowego i trzeźwego stylu życia,
- wspieranie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i rodziny poprzez promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia;
- organizację wydarzeń i eventów z zakresu profilaktyki uzależnień.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę w wysokości 6.000,- zł.

Na ogłoszony konkurs wpłynęła jedna oferta Stowarzyszenia Żołnierzy i Sympatyków 15 GBZ im. Zawiszy Czarnego w Giżycku o przyznanie dotacji na realizację projektu „My się nie damy! – trzeźwo na życie spoglądamy”.

Po rozpatrzeniu oferty przez powołaną Komisję Konkursową, Zarządzeniem Burmistrza dotacja została przyznana.

Projekt był realizowany od 10 września do 31 grudnia ubr. w Zespole Szkół Podstawowych w Orzyszu. W ramach jego realizacji odbyło się:

- 15 warsztatów profilaktycznych „Powiedz NIE”, skierowanych do uczniów klas I-V - 15;
- 10 warsztatów „Mówię NIE”, skierowanych do uczniów klas VI-VIII;
- trzy spotkania z rodzicami nt. zdrowego i aktywnego stylu życia w trzeźwości

- happening „Orzyski marsz trzeźwości”. Udział w marszu wzięli przedszkolaki, uczniowie ZSP w Orzyszu, wolontariusze stowarzyszenia i żołnierze 15 Brygady Zmechanizowanej;
- mecz w piłkę nożną i mecz w unihokeja ph. „My się uzależnieniom nie damy” - dorośli kontra młodzież,
- dwa spotkania z ludźmi z pasją;
- warsztaty bożonarodzeniowe, w ramach których wykonano ponad 40 stroików, które zostały przekazane seniorom – dawnym żołnierzom 15 Brygady Zmechanizowanej.

W ramach realizacji tego projektu powstały również produkty:

- 1000szt. ulotek reklamujących zdrowy i aktywny tryb życia w trzeźwości, które zostały rozpropagowane wśród uczniów i społeczności lokalnej;
- ponad 30 plakatów reklamujących zdrowy i aktywny tryb życia w trzeźwości.

Realizacja tego projektu zwiększyła wśród uczniów świadomość na temat szkodliwego spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych. Uświadomiła, że sięganie po używki nie rozwiązuje problemów, a uzależnienia często prowadzą do tragedii. Nastąpiła również integracja członków i sympatyków Stowarzyszenia a dziećmi i młodzieżą ZSP w Orzyszu.

IV. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 10 posiedzeń plenarnych Komisji oraz 9 posiedzeń zespołu ds. rozmów interwencyjno-motywacyjnych, na których głównie podejmowano działania w zakresie motywowania do podjęcia leczenia osób zgłaszanych na leczenie. Spośród otrzymanych 41 wniosków, Komisja przeprowadziła z 28 osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego i utrzymania trzeźwości i 4 osobami współuzależnionymi. Mając na uwadze fakt, że leczenie odwykowe jest najbardziej skuteczne dla osoby nadużywającej alkoholu odpowiednio zmotywowanej, członkowie Komisji starali się przeprowadzić rozmowę tak, aby skłonić tą osobę do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego. W tym celu wykorzystywano zgromadzony materiał tj. zgłoszenia, informacje, notatki służbowe. W sytuacji, kiedy to osoba, w stosunku do której wpłynął wniosek nie przychodziła na spotkanie bądź nie zgadzała się na dobrowolne poddanie się leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone potwierdzały, że występują ku temu przesłanki, Komisja kierowała wnioski do sądu. Z takim wnioskiem o zastosowanie obowiązku pojęcia leczenia odwykowego oraz na czas trwania leczenia ustalenie nadzoru kuratora sądowego, do Sądu Rejonowego w Piszcu Komisja wystąpiła w stosunku do 5 osób. Takie rozwiązanie sprawy niestety nie zawsze załatwiło do końca jednak problemu. Niektóre z tych osób, odwożone nawet przez policję do stacjonarnych zakładów leczenia odwykowego, pomimo nakazu sądowego nie poddaje się terapii. Bywa tak, że w dniu przyjazdu opuszczają samowolnie szpital. Na tę sytuację Komisja nie ma już wpływu.

W ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brała aktywny udział w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przemocy Domowej. Motywowano osoby nadużywające alkohol do prowadzenia trzeźwego trybu życia, podjęcia leczenia w placówkach ambulatoryjnych i Punkcie Konsultacyjnym. Członków rodzin dotkniętych przemocą domową kierowano do Punktu Konsultacyjnego, w którym miały możliwość uzyskania wsparcia i pomocy terapeutycznej i psychologicznej oraz prawnej.

Z informacji pozyskanych od podmiotów współpracujących w realizacji zadań Gminnego Programu wynika, iż w omawianym roku z terenu naszej Gminy leczyło się:

- 1) w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Pisz - 29 osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku - 12 osób, w tym stacjonarnie -10 osób, ambulatoryjnie - 2 osoby.
- 3) na Oddziale Detoksykacyjnym MCZ Szpitala Powiatowego w Węgorzewie przebywało 27 mieszkańców Gminy Orzysz.

W 2019 roku Komisja zaopiniowała pozytywnie 8 wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych. Opinie dotyczyły ustaleń Komisji, czy punkt sprzedaży napojów alkoholowych spełnia wymogi pod względem usytuowania, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz, czy wydane zezwolenie nie przekroczy ustalonej maksymalnej liczby zezwoleń określonej w obowiązującej Uchwale Rady Miejskiej w Orzyszu.

Liczba wydanych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych (stan na dzień 31 grudnia 2019r.):

- 1) placówki handlu detalicznego (sklepy) - sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży o zawartości:

- do 4,5%alk. oraz piwo - 24
- od 4,5% alk. do 18 % alk.(za wyjątkiem piwa) - 24
- powyżej 18% alk. - 24

- 2) gastronomia: - sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży o zawartości:

- do 4,5%alk. oraz piwo - 23
- od 4,5% alk. do 18 % alk. (za wyjątkiem piwa) - 7
- powyżej 18 % alk. - 10.

Na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Orzysz wynosiła :

- 1) sklepy

- do 4,5%alk. oraz piwo - 5.792,336
- od 4,5% alk. do 18 % alk. za wyjątkiem piwa - 817.031,-zł.
- powyżej 18 % alk. - 4.005.838,-

Gastronomia:

- do 4,5%alk. oraz piwo - 592.605,-zł
- od 4,5% alk. do 18 % alk. za wyjątkiem piwa - 82.082,-
- powyżej 18 % alk. - 371.868.-zł.

W porównaniu do ubiegłego roku sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 roku w sklepach zwiększyła się o 1.219.437zł., a w gastronomii o 17.913,-zł.

Na realizację w/w działań poniesiono wydatki:

- opłaty sądowe za złożone wnioski - 380,-zł.
- opłaty za wydanie opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia - 1.910,-zł.
- diety za posiedzenia plenarne Komisji i zespołu ds. rozmów interwencyjno-motywacyjnych - 11.870,-zł.
- wynagrodzenie pełnomocnika - 5.500,- zł.
- szkolenie Komisji - 1.970,-zł.

V. *Działania podejmowane przez Komisariat Policji w Orzyszu*

Dane pochodzące z Komisariatu Policji w Orzyszu pokazują, że w 2019 roku znacznie zwiększyła się liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób przewiezionych do pomieszczeń policyjnych i osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu oraz ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym.

1. Osoby nietrzeźwe zatrzymane i przewiezione do wytrzeźwienia do pomieszczeń policyjnych - 33
2. Osoby nietrzeźwe odwiezione do domów rodzinnych 18, w tym nieletnich nie było.
3. Liczba zatrzymanych posiadających substancje psychoaktywne - 3
4. Liczba zatrzymanych osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu - 43
5. Liczba osób ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym (mandat karny/ wniosek do sądu) - 52
6. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych w ramach procedury „Niebieskiej karty” - sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu - 67.

Źródłem finansowania zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych były środki finansowe pochodzące z dokonanych przez przedsiębiorców opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 roku tzw. „fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi”. Na zaplanowane w budżecie Gminy środki finansowe w wysokości 232.000,-zł; wpływy do budżetu Gminy wyniosły 225.944,18 zł. Na realizację przedsięwzięć ujętych w Programie wydatkowano kwotę 186.241,08 zł.

Sporządziła:

Barbara Konopka

INSPEKTOR

mgr Barbara Konopka

BURMISTRZ

mgr Zbigniew Włodkowski

